

SPIS TREŚCI ROCZNIKA CXXXII*

Bykowska Sylwia, <i>Repatrianci versus gdańszczanie. Rywalizacja o zasoby mieszkaniowe Gdańska w latach 1955–1959 i jej skutki</i>	4	749
Grabowski Antoni, Wincenty Kadłubek i Aleksander Wielki. Przyczynek do erudycji Mistrza Wincentego Kadłubka	3	435
Jędrysiak Jacek, <i>Zasady regulujące pobór rekrutów polskich do armii pruskiej jako element polityki germanizacji 1871–1914</i>	1	39
Kasperski Robert, „Bitwa zrytualizowana” albo dlaczego niewolnicy Herulów walczyli bez tarcz? Pewien rytuał wojenny na tle analizy porównawczej.	2	229
Kasprzycki Remigiusz, <i>Dezercje wojskowych i ucieczki pracowników aparatu bezpieczeństwa ze Związku Sowieckiego w latach 1922–1940</i>	1	75
Kornat Marek, <i>Czy Związek Sowiecki oferował Polsce Gdańsk i Prusy Wschodnie? Dyplomacja polska a kryzys międzynarodowy jesienią 1923 roku</i>	4	711
Korybut-Marciniak Maria, Kowalik Jolanta, Sędziowie szlacheccy i urzędnicy sądowi guberni wileńskiej w latach 1801–1831. Szkic do portretu zbiorowego	2	263
Kowalczyk Elżbieta, <i>O „właściwą busolę postępowania”. Dylematy komunistów Spartakusa (1939–1941)</i>	4	679
Kubus Radosław, <i>Nieszczęśliwe wypadki w Gdańsku na łamach gazety „Danziger Monathliche Sammlung” (1773–1792)</i>	1	5
Łopatecki Karol, <i>Funkcjonowanie sądów ziemskich w Rzeczypospolitej szlacheckiej</i>	4	653
Orman Elżbieta, <i>Historia biogramu Feliksa Dzierżyńskiego w Polskim słowniku biograficznym w latach 1939–1949</i>	3	481
Rokicki Piotr, <i>Przejęcie aktywów saugumy przez NKWD w 1940 r. i wykorzystanie ich w walce z polskim podziemiem na Wileńszczyźnie</i>	3	525
Skórzyński Jan, <i>Ruch Kapitanów i geneza rewolucji portugalskiej (1973–1974)</i>	2	289
Żmudzki Paweł, <i>Kto schrystianizował Polskę? Źródła tradycji o Mieszku i we wstępie do Żywotu Tradunt św. Stanisława</i>	3	459

* Rocznik składa się z czterech zeszytów polskich.

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — MATERIAŁY

Ceran Tomasz, Góra Mieczysław, Kobiółka Dawid, Krupa- Ławrynowicz Aleksandra, Mazanowska Izabela, Badania nad zbrodnią pomorską 1939 z perspektywy historyka, prokuratora, archeologa i etnologa.....	2	321
Dąbrowski Dariusz, Odpowiedź na polemikę Oleksija Tołoczki.....	3	573
Kalinowski Emil, Walka o spadek. Anna Jagiellonka i Podlasie w latach 1572–1581.....	1	105
Tołochko Oleksiy, Studying the <i>Galician-Volhynian Chronicle</i> . Response to Dariusz Dąbrowski.....	3	553

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Barańska Anna, „O nowych, a w swej najgłębszej istocie starych zasadach relacji między Polakami a Imperium”. Na kanwie tekstu i podtekstów rozprawy Jekatieriny Bołtunowej.....	1	161
Drzazga Damian, Historyk czyta politologa, czyli kilka uwag na marginesie pracy Emila Antipowa.....	4	829
Kiper Daniel, Najnowsza bibliografi a emigracyjnych druków periodycznych — analiza i ocena.....	4	803
Pieniądz Aneta, Wczesnośredniowieczne formularze jako źródła do badań nad historią społeczną. Wokół książki Warrena C. Browna, <i>Beyond the Monastery Walls. Lay Men and Women in Early Medieval Legal Formularies</i>	4	785
Rychel-Mantur Dominika, Kilka uwag metodologicznych na marginesie książki Anny Janoty-Stramy.....	2	355
Tomaszek Michał, Wyzwania i pułapki w badaniu historiograficznego „życia po życiu” księcia z XIII wieku. Refleksje w związku z książką Pawła Żmudzkiego.....	1	143
Zielińska Ewa, O potrzebie uważności edytora, czyli uwagi warsztatowe na marginesie edycji listów Fryderyka Bacciarellego do Stanisława Augusta.....	3	585

*

Avramchuk O., <i>Budując Republikę Ducha. Historia Programu Fulbrighta w Polsce w latach 1945–2020</i> — Tomasz Kozłowski.....	2	414
Biliński P., <i>Adam Vetulani (1901–1976). Historyk prawa polskiego i kanonicznego</i> — Tomasz Pudłocki.....	1	196
Brzegowy J., <i>Rodzina Czernych herbu Nowina w średniowieczu i czasach nowożytnych. Studium kariery</i> — Emil Kalinowski.....	3	607
Bykowska S., <i>Miedzy migracją a integracją. Społeczeństwo Gdańska 1945–1960</i> — Kacper Rosner-Leszczzyński.....	4	869
Davies H.J., <i>The Wandering Army. The Campaigns that Transformed the British Way of War, 1750–1850</i> — Paweł Hanczewski.....	1	187
Dygdała J., <i>Z dziejów pierwszego panowania króla Stanisława Leszczyńskiego (wokół malborskiego epizodu z 1708 roku)</i> — Paweł Krokosz.....	2	403

Gerlach K., <i>Wojna krymska na morzu. Fakty i technalia</i> — Marek Herma ..	3	633
Ignasiak A., <i>Wystawa światowa w Chicago w 1893 roku</i> — Hanna		
Marczewska-Zagdańska	3	637
Judzińska N., <i>Po lewej stronie sali. Getto ławkowe w międzywojennym</i>		
Wilnie — Ewa Bukowska-Marczak, Anna Landau-Czajka	1	201
Kaczyńska E., <i>Niechciane, porzucane, naznaczone. Dzieci w modernizującej się</i>		
Europie (od schyłku XVIII do początków XX wieku) — Aneta Bołdyrew ...	3	622
Karabowicz A., <i>Prawodawstwo sejmowe i królewskie za panowania Stefana</i>		
Batorego (1576–1586) — Dariusz Makiła	2	398
Miodunka P., <i>Chłopi południowej Małopolski wobec kryzysów żywnościowych</i>		
od XVII do połowy XIX wieku — Tomasz Opaliński	4	859
Molin E.H., <i>Spoils of Knowledge. Seventeenth-Century Plunder in Swedish</i>		
Archives and Libraries — Katarzyna Wagner	3	612
Mrzygłód I., <i>Uniwersytety w cieniu kryzysu. Nacjonalistyczna radykalizacja</i>		
studentów Warszawy i Wiednia w okresie międzywojennym —		
Włodzimierz Mędrzecki	4	875
Nees L., <i>Frankish Manuscripts. The Seventh to the Tenth Century</i> —		
Paweł Figurski	3	603
Popiołek B., <i>Z poczucia piękna, z potrzeby posiadania. Kobiety świat rzeczy</i>		
w osiemnastowiecznej Rzeczypospolitej — Dorota Wiśniewska	3	618
Rachunki Janusza II księcia mazowieckiego z lat 1477–1485, 1487–1490, wyd.		
J. Grabowski — Karol Banach	4	855
Rosołowski M., <i>Bibliografia zawartości czasopism warszawskich 1795–1831</i> —		
Danuta Hombek	4	864
Sumowski M., <i>Duchowni i mieszczanie. Kler niższy w społeczeństwie</i>		
późnośredniowiecznych miast pruskich — Jerzy Rajman	2	387
Świątek A., <i>Rusin z polską duszą. Platon Kostecki (1832–1908)</i> — Rafał Kolano	1	190
<i>The Cambridge History of the Napoleonic Wars</i> , red. A. Forrest —		
Dariusz Nawrot	2	408
Towarzystwo Patriotyczne oraz tak zwany spisek koronacyjny 1829 roku /		
Патриотическое Общество и так называемый коронационный заговор		
1829 года, red. tomu A. Brus, M. Kulik, H. Głębocki —		
Maciej Mycielski	3	628
Пилип Орлик і мазепинці. Джерела, oprac. Т. Таїрова-Яковлева —		
Vasyl Kononenko	2	394

IN MEMORIAM

Aleksandra Witkowska OSU (10 XII 1930 — 20 II 2024) — Halina		
Manikowska	1	209
František Šmahel (17 VIII 1934 — 5 I 2025) — Wojciech Iwańczak	2	419

KOMUNIKATY

Międzynarodowy Komitet Nauk Historycznych (CISH) obchodzi swoje		
stulecie — Krzysztof A. Makowski	3	643

CONTENTS

Bykowska Sylwia, <i>Repatriates versus Locals. Competition for Housing Resources in Gdańsk in 1955–1959 and Its Consequences</i>	4	749
Grabowski Antoni, <i>Master Wincenty and Alexander the Great. A Contribution to the Erudition of Master Wincenty Known as Kadłubek</i>	3	435
Jędrysiak Jacek, <i>Rules Governing the Conscription of Polish Recruits to the Prussian Army as an Element of the Policy of Germanisation between 1871 and 1914</i>	1	39
Kasperski Robert, <i>“Ritualised Battle”, or Why Did the Heruli Slaves Fight Without Shields? A War Ritual in Comparative Analysis</i>	2	229
Kasprzycki Remigiusz, <i>Military Desertions and Escapes of Security Apparatus Operatives from the Soviet Union between 1922 and 1940</i> . . .	1	75
Kornat Marek, <i>Did the Soviet Union offer Gdańsk and East Prussia to Poland? Polish Diplomacy and the International Crisis in the Autumn of 1923</i>	4	711
Korybut-Marciniak Maria, Kowalik Jolanta, <i>Noble Judges and Court Officials of the Vilnius Gubernia between 1801 and 1831. A Sketch for a Group Portrait</i>	2	263
Kowalczyk Elżbieta, <i>‘Finding the Right Bearing’. The Dilemmas of the Spartacus Communists (1939–1941)</i>	4	679
Kubus Radosław, <i>Unfortunate Accidents in Gdańsk as Described in the Newspaper <i>Danziger Monatliche Sammlung</i> (1773–1792)</i>	1	5
Łopatecki Karol, <i>The Functioning of Land Courts in the Polish-Lithuanian Commonwealth</i>	4	653
Orman Elżbieta, <i>The History of Felix Dzerzhinsky’s Biographical Entry in the <i>Polish Biographical Dictionary</i> between 1939 and 1949</i>	3	481
Rokicki Piotr, <i>The Takeover of the Saugumas Assets by the NKVD in 1940 and Their Use in the Fight against the Polish Underground in the Vilnius Region</i>	3	525
Skórzyński Jan, <i>The Captains’ Movement and the Genesis of the Portuguese Revolution (1973–1974)</i>	2	289
Żmudzki Paweł, <i>Who Christianised Poland? Sources of the Tradition about Mieszko I in the Introduction to <i>Żywot Tradunt św. Stanisława</i></i> . . .	3	459

MATERIALS — POLEMICS

Ceran Tomasz, Góra Mieczysław, Kobiółka Dawid, Krupa-Ławrynowicz Aleksandra, Mazanowska Izabela, <i>Research on the Pomeranian Crime of 1939 from the Perspective of a Historian, a Prosecutor, an Archaeologist, and an Ethnologist</i>	2	321
Dąbrowski Dariusz, <i>A Response to the Polemic of Oleksiy Tolochko</i>	3	573
Kalinowski Emil, <i>The Fight for Inheritance. Anna Jagiellon and Podlasie between 1572 and 1581</i>	1	105

Tolochko Oleksiy, Studying the <i>Galician-Volhynian Chronicle</i> . Response to Dariusz Dąbrowski	3	553
---	---	-----

CRITICAL ARTICLES

Barańska Anna, "On the New, and in Its Deepest Essence, the Old Principles of the Relationship between the Poles and the Empire". On the Text and Subtext of Ekaterina Boltunova's Book	1	161
Drzazga Damian, A Historian Reads a Political Scientist: A Few Marginal Notes on Emil Antipow's Monograph on the Ruling Elites of the Kingdom of Poland, 1815–1830	4	829
Kiper Daniel, The Latest Bibliography of Emigrant Periodicals: Analysis and Evaluation	4	803
Pieniądz Aneta, Early Medieval Formularies as Sources for Social History Research. On Warren C. Brown's Book, <i>Beyond the Monastery Walls. Lay Men and Women in Early Medieval Legal Formularies</i>	4	785
Rychel-Mantur Dominika, A Few Methodological Remarks on Anna Janota-Strama's Book	2	355
Tomaszek Michał, Challenges and Pitfalls in the Study of the Historiographical "Afterlife" of a Thirteenth-Century Prince. Reflections on Paweł Żmudzki's Book	1	143
Zielińska Ewa, On the Need for Editorial Attentiveness, or Methodological Notes in the Margin of the Edition of Federico Bacciarelli's Letters to Stanisław August	3	585

SPIS AUTORÓW

Banach Karol	4	855–859	Krupa-Lawrynowicz		
Barańska Anna	1	161–186	Aleksandra	2	321–354
Bóldyrew Aneta	3	622–628	Kubus Radosław	1	5–37
Bukowska-Marczak Ewa	1	201–208	Landau-Czajka Anna	1	201–208
Bykowska Sylwia	4	749–783	Łopatecki Karol	4	653–678
Ceran Tomasz	2	321–354	Makiła Dariusz	2	398–403
Dąbrowski Dariusz	3	573–583	Makowski Krzysztof A.	3	643
Drzazga Damian	4	829–854	Manikowska Halina	1	209–215
Figurski Paweł	3	603–607	Marczewska-Zagdańska		
Góra Mieczysław	2	321–354	Hanna	3	637–642
Grabowski Antoni	3	435–457	Mazanowska Izabela	2	321–354
Hanczewski Paweł	1	187–190	Mędrzecki Włodzimierz	4	875–882
Herma Marek	3	633–637	Mycielski Maciej	3	628–633
Hombek Danuta	4	864–869	Nawrot Dariusz	2	408–414
Iwańczak Wojciech	2	419–425	Opaliński Tomasz	4	859–864
Jędrysiak Jacek	1	39–73	Orman Elżbieta	3	481–523
Kalinowski Emil	1	105–142	Pieniądz Aneta	4	785–801
Kalinowski Emil	3	607–612	Pudłocki Tomasz	1	196–201
Kasperski Robert	2	229–262	Rajman Jerzy	2	387–394
Kasprzycki Remigiusz	1	75–104	Rokicki Piotr	3	525–552
Kiper Daniel	4	803–827	Rosner-Leszczyński Kacper	4	869–875
Kobiałka Dawid	2	321–354	Rychel-Mantur Dominika	2	355–385
Kolano Rafał	1	190–195	Skórzyński Jan	2	289–320
Kononenko Vasyl	2	394–398	Tolochko Oleksiy	3	553–572
Kornat Marek	4	711–748	Tomaszek Michał	1	143–160
Korybut-Marciniak Maria	2	263–288	Wagner Katarzyna	3	612–618
Kowalczyk Elżbieta	4	679–710	Wiśniewska Dorota	3	618–622
Kowalik Jolanta	2	263–288	Zielińska Ewa	3	585–602
Kozłowski Tomasz	2	414–418	Żmudzki Paweł	3	459–480
Krokosz Paweł	2	403–408			

SPIS RECENZENTÓW WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH

- Baczkowski Michał (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- Barańska Anna (Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II)
- Bertram Łukasz (Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa)
- Błachnio Jan (Uniwersytet Warszawski)
- Bracha Krzysztof (Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa)
- Bruski Jan Jacek (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- Bykowska Sylwia (Instytut Historii PAN, Warszawa)
- Chmielewska Katarzyna (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie)
- Dalewski Zbigniew (Instytut Historii PAN, Warszawa)
- Deszczyńska Martyna (Biblioteka Narodowa, Warszawa)
- Dobrowolski Paweł (Colegium Civitas, Warszawa)
- Drelicharz Wojciech (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
- Dubas-Urwanowicz Ewa (emerita)
- Dygo Marian (Uniwersytet Warszawski)
- Gajownik Tomasz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn)
- Getka-Kenig Mikołaj (Instytut Historii Nauki PAN, Warszawa)
- Janeczek Andrzej (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa)
- Janowski Maciej (Instytut Historii PAN, Warszawa)
- Kapica Bartłomiej (Instytut Pileckiego, Warszawa)
- Karpiński Andrzej (emeritus)
- Kochanowski Jerzy (Uniwersytet Warszawski)
- Kołąkowski Piotr (Instytut Historii Uniwersytetu Pomorskiego, Słupsk)
- Kopczyński Michał (Uniwersytet Warszawski)
- Kopka Bogusław (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)
- Kosińska Urszula (Uniwersytet Warszawski)
- Koszel Bogdan (Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań)
- Kubiak Krzysztof (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
- Libionka Dariusz (Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa)
- Maksymiuk Katarzyna (Uniwersytet w Siedlcach)
- Matsuk Andrei (Instytut Historii PAN, Warszawa)
- Michałowski Roman (emeritus)
- Miłkowski Tadeusz (Uniwersytet Warszawski)
- Miodunka Piotr (Uniwersytet Ekonomiczny, Kraków)
- Moniuszko Adam (Uniwersytet Warszawski)
- Mrozowicz Wojciech (Uniwersytet Wrocławski)
- Mycielski Maciej (Uniwersytet Warszawski)
- Nawrot Dariusz, (Uniwersytet Śląski, Katowice)
- Nowakowska Natalia (University of Oxford)
- Okniński Piotr (Uniwersytet Warszawski)
- Paermentier Els De (Ghent University, Belgium)
- Patro-Kucab Magdalena (Uniwersytet Rzeszowski)
- Popiołek Bożena (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie)
- Polak Wojciech, (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
- Przecziszewska Maria (Biblioteka Narodowa, Warszawa)
- Rachuba Andrzej (Instytut Historii PAN, Warszawa)

Romek Zbigniew (Akademia Finansów
i Biznesu Vistula, Warszawa)
Rutkowski Tadeusz (Uniwersytet
Warszawski)
Skibiński Edward (Uniwersytet Adama
Mickiewicza, Poznań)
Szczygiel Ryszard (emeritus)
Tomaszek Michał (Uniwersytet Marii
Curie-Skłodowskiej, Lublin)

Waroquier Romain (Université
de Namur)
Zakrzewski Andrzej (Uniwersytet
Warszawski)
Żmudzki Paweł (Uniwersytet
Warszawski)
Żuczkowski Maciej (Instytut Pamięci
Narodowej, Warszawa)